

Byrådssak /19

Saksframstilling

Vår referanse: 2019/51877-2

Høringsuttalelse til forslag til endringer i helsepersonelloven § 29 c – enklere tilgang til helseopplysninger for kvalitetssikring av helsehjelp og egen læring

Hva saken gjelder:

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i helsepersonelloven § 29 c. Bestemmelsen åpner for innsyn i, eller tilgjengeliggjøring av taushetsbelagte opplysninger for kvalitetssikring av helsehjelp eller egen læring i tilfeller hvor helsepersonell tidligere har ytt helsehjelp til pasienten. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår å forenkle helsepersonells tilgang til opplysninger etter bestemmelsen.

Høringsfrist: 19. september 2019.

Byrådets vurdering og forslag til høringsuttalelse:

Helsepersonell som tidligere har tatt del i undersøkelse eller behandling av en pasient kan, for egen læring eller kvalitetssikring av helsehjelpen, ha behov for å gjøre seg kjent med hvordan det har gått med pasienten. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår endringer for å forenkle helsepersonells adgang til opplysninger for kvalitetssikring av helsehjelp eller for egen læring. Dette vil typisk gjelde der helsepersonellet ønsker å få avklart om de vurderingene og tiltakene som ble gjort, var riktige. Det er et gode for pasientene at helsepersonell stadig lærer og kvalitetssikrer sine vurderinger.

Taushetsbelagte opplysninger kan i dag etter særskilt anmodning gjøres tilgjengelige for helsepersonell som tidligere har ytt helsehjelp til pasienten i et konkret behandlingsforløp, for kvalitetssikring av helsehjelpen eller egen læring. Det er ikke krav om å innhente samtykke fra pasienten først. Dersom en pasient eksplisitt har motsatt seg slikt innsyn i ettertid, må imidlertid dette respekteres. I pasientens journal skal det dokumenteres hvem opplysninger har blitt gjort tilgjengelige for, og hvilke opplysninger som har blitt gjort tilgjengelige.

Departementet foreslår å fjerne kravet til at helsepersonell må anmode om å få opplysninger om en pasient vedkommende tidligere har ytt helsehjelp til. Departementet mener at det ikke bør være for omstendelig for helsepersonell å få tilgang til denne typen informasjon. Helsepersonell kan dermed på vanlig måte søke opp opplysninger i tidligere pasienters journal, for kvalitetssikring av helsehjelp eller for egen læring. Det vil fortsatt være et lovkrav at det finnes oversikt (logg) over hvem som har hentet fram opplysninger fra pasienters journaler og at denne oversikten kan gjøres tilgjengelig for pasienten.

Helsepersonell har rapportert om at de møter vanskeligheter når de vil undersøke hvordan det har gått med en pasient de har behandlet. Samtidig må hensynet til pasientens personvern ivaretas, slik at pasienten har den nødvendige tilliten til at opplysningene om seg selv behandles på en trygg måte.

Hvis kravet om særskilt anmodning fjernes, innebærer dette at helsepersonell som ønsker opplysninger om en tidligere pasient, selv må gjøre vurderingen av om vilkårene i helsepersonelloven § 29 c er oppfylt. Departementet foreslår at dersom helsepersonellet kommer til at vilkårene er oppfylt, kan vedkommende gjøre oppslag i journalen til en pasient helsepersonellet tidligere har behandlet. Det vil, som før, ikke være krav om å innhente samtykke fra pasienten først. Det foreslås ikke endringer i hvilke formål det kan gjøres oppslag på bakgrunn av. Det kan dermed fortsatt kun gjøres oppslag i journalen dersom formålet er kvalitetssikring av helsehjelpen eller egen læring. Adgangen til å gjøre oppslag for egen læring vil også gjelde Nasjonal kjernejournal.

En slik endring vil være arbeidsbesparende for både helsepersonellet som ønsker opplysninger, og personen som tidligere har måttet ta stilling til anmodningen og eventuelt funnet fram de relevante opplysningene. Departementet antar at forenklingen vil føre til at helsepersonell i større grad enn før vil tilegne seg slike opplysninger for egen læring og kvalitetssikring av helsehjelpen. Dette vil være positivt i et lærings- og pasientsikkerhetsperspektiv.

Forslaget til endret helsepersonellov § 29 c stiller ikke krav om at det er helsepersonellet som ønsker opplysninger om hvordan det har gått med en pasient, som tar initiativ til innsyn i opplysningene. Dette innebærer at helsepersonell som overtar behandlingen av en pasient og som for eksempel oppdager forbedringspotensial i tidligere behandling, kan kontakte tidligere behandler slik at tidligere behandler kan lære av dette. Senere behandler kan gi tidligere behandler opplysninger som omfattes av unntaket fra taushetsplikten i helsepersonelloven § 29 c. Dette gjelder med andre ord opplysninger om pasienten som er nødvendige og relevante for den tidligere behandlerens egen læring eller for kvalitetssikring av helsehjelpen.

Forslaget har personvernkonsekvenser som består i at adgangen til å gjøre oppslag i journaler for kvalitetssikring eller egen læring trolig vil bli brukt i noe større grad når prosessen for å få slik tilgang forenkles. Departementet mener at læringsarbeid og kvalitetssikring er legitime og svært viktige formål, og at det er et gode for pasientene at helsepersonell stadig lærer og kvalitetssikrer sine vurderinger. At helsepersonell i flere tilfeller vil tilegne seg pasientopplysninger, er etter departementets syn en betydelig mindre ulempe for den enkelte enn godet det er at helsepersonell stadig lærer og kvalitetssikrer sine vurderinger og at dette blir enklere for helsepersonell å gjøre i praksis. Det vil, som før, ikke være krav om å innhente samtykke fra pasienten først, men dersom en pasient eksplisitt har motsatt seg slikt innsyn i ettertid, må dette respekteres. Forslaget åpner heller ikke for at en større personkrets enn før skal kunne få helseopplysninger om pasienten. Bestemmelsen begrenser fortsatt adgangen til helsepersonell som tidligere har ytt helsehjelp til pasienten. Formålsbegrensningen er heller ikke utvidet. Det vil fortsatt være straffbart for helsepersonell å ulovlig tilegne seg helseopplysninger, og den dataansvarlige og databehandleren skal fortsatt sørge for tilgangsstyring, logging og etterfølgende kontroll.

Bergen kommune støtter departementets forslag til lovendring. Bergen kommune er enig i at læringsarbeid og kvalitetssikring er legitime og svært viktige formål, og at det er et gode for pasientene at helsepersonell stadig lærer og kvalitetssikrer sine vurderinger. Forslagets personvernkonsekvenser er beskjedne og er en betydelig mindre ulempe for den enkelte enn godet det er at helsepersonell stadig lærer og kvalitetssikrer sine vurderinger og at dette blir enklere for helsepersonell å gjøre i praksis.

Vedtakskompetanse:

Byrådets fullmakter § 7 vedtatt av bystyret 21. september 2016 i sak 236-16:

Byrådet avgir høringsuttalelser på vegne av Bergen kommune. Høringsuttalelser i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveininger, skal avgis av bystyret.

Saken anses å innebære politiske og prinsipielle avveininger.

Ordfører Marte Mjøs Persen behandlet saken på sommerfullmakt fra forretningsutvalget 16.07.2019 og fattet følgende vedtak: Komite for helse og sosial avgir høringsuttalelse til høring av «forslag til endringer i helsepersonelloven § 29 c – Enklere tilgang til helseopplysninger for kvalitetssikring av helsehjelp og egen læring.»

Byrådet innstiller til komite for helse og sosial å fatte følgende vedtak:

Bergen kommune avgir høringsuttalelse til «Forslag til endringer i helsepersonelloven § 29 c – Enklere tilgang til helseopplysninger for kvalitetssikring av helsehjelp og egen læring» slik den fremkommer av byrådets forslag.

Dato: 6. august 2019

Roger Valhammer
Byrådsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Høringsbrev enklere tilgang til helseopplysninger for kvalitetssikring av helsehjelp og egen læring

Høringsnotat - endringer i helsepersonelloven § 29 c